

SWOT

Udruženje ekonomista Republike Srpske

Inicijalna javna ponuda-IPO

Branko Kecman

“Advantis Broker” a.d. Banjaluka
branko.kecman@advantisbroker.com
Banjaluka 24.12.2008. godine

Šta je IPO?

Postupak izlaska “privatne” kompanije u javnost sa ciljem da se proširi akcionarska struktura a za uzvrat da društvo dobije potrebna sredstva ili da postojeći akcionari prodaju svoje akcije

Uobičajen postupak na razvijenim tržištima

U Evropi najviše IPO postupaka brojčano se radi na Varšavskoj berzi (WSE), a novčano na Londonskoj berzi (LSE)

Šta uključuje postupak IPO-a

- Pravni due dilligence
- Finansijski due dilligence
- Procjena i odluka o cijeni emisije
- Odobrenje postupka emisije od strane Komisije
- Komunikacija sa investicionom javnošću
- Book building- upis i uplata akcija (preko deponitne banke ili berze)
- Završetak emisije
- Početak sekundarne trgovine

IPO i BLSE

Šta postupak inicijalne javne ponude može značiti za BLSE?

Dolazak kvalitetnijih emitenata!

Oni žele da budu akcionarska društva jer žele nove akcionare.

Fratello Trade

prvi IPO u BIH

Fratello IPO u stranim medijima

The screenshot shows a Reuters news article titled "Private firm issues first IPO on Bosnia bourse". The article is dated Wednesday, December 3, 2008, at 8:20am EST. The main text reports that Fratello, a Banja Luka-based importer and distributor of frozen food products, is offering 295,000 shares at a price of 4-5.20 Bosnian marka (2-2.6 euro) per share from December 18-29. A quote from Fratello Trade states: "This is the first time that a company in Bosnia-Herzegovina is financing its growth and development in this way." Bourse officials are also mentioned as welcoming the move as a major event for the underdeveloped capital market.

Key elements of the page include:

- Reuters logo and navigation bar with "LATEST NEWS" and "SENATE RETURNS TO AUTO BAILOUT TALKS".
- Advertisements for "Holiday Gift Guide", "REUTERS DEALS", and "KNOWLEDGE TO ACT".
- Sponsored links for "easy forex", "IBFX.com", and "MetaStock".
- A sidebar menu with categories like "HOME", "BUSINESS & FINANCE", "Markets", "Deals", "Private Capital", "Small Business", "Industries", "Stocks", "Funds", "ETFs", "Commodities", "Options", "Economy", and "Bonds".
- A "Featured Broker" box for "THE POWER".
- An "EDITOR'S CHOICE" section with a photo of a man.
- A "FREE 30-DAY TRIAL WITH DATA" offer for MetaStock.
- A "MOST POPULAR ON REUTERS" section with buttons for "Articles", "Video", and "Recommended".

Fratello IPO u stranim medijima

SAVE 70% off the retail price of the Financial Times & have it delivered to your door every day for FREE ▶ **Save 70% Now** *We live in FINANCIAL TIMES**

Keep track of the global financial crisis. Register for free access to 20 articles a month ▶

Monday Dec 8 2008 All times are London time **SEARCH** **Go** **QUOTES** **Go**

FT.com **UK** FINANCIAL TIMES FT Home - UK

SERVICES
• Email briefings & alerts
• RSS feeds
• Portfolio
• Currency converter
• Executive jobs

LOG IN • [Tour](#) • [Sign up](#)
Username
Password **Login**
 Remember me

Front page
World
Companies
Markets
Markets Data
Managed funds
Lex
Comment
Video & Audio
Business Life
Business Education
Money
Weekend
Wealth
In depth
Special Reports
Services & tools

First IPO at Banja Luka exchange
By Kester Eddy
Published: December 5 2008 02:00 | Last updated: December 5 2008 02:00

At a time when investors worldwide are wary of securities, the tiny Banja Luka stock exchange is doing its bit.

As this report was being prepared, authorities in Republika Srpska - Bosnia-Herzegovina's Serb-run part - were expected to give the go-ahead to the local bourse's first initial public offering, with a probable 30 per cent stake in Fratello Trade, a food company, on the block before Christmas.

"It's not just here [in RS]. This is the first IPO and listing of a private company in Bosnia, Serbia or Montenegro. We're proud of that," says Milan Bozic, exchange director.

The offering is one of several steps to bring modern financial instruments to Bosnians.

"We have introduced municipal and corporate bonds, and we are now working on pension reform and establishing a money market. We are also co-operating with the Sarajevo exchange [in the Federation]," Mr Bozic says.

Copyright The Financial Times Limited 2008
• [Print article](#) • [Email article](#) • [Order reprints](#)

FINANCIAL CRISIS: GLOBAL BANKING RESHAPED
Pick up the FT newspaper each day and visit our special section on FT.com for in-depth analysis of one of the most radical reshapings of the global banking sector. [More](#)

MBA
The ABC of MBAs on FT.com ▶
*We live in FINANCIAL TIMES**

ALPHAVILLE
instant market insight

mergemarket

Add FT.com RSS Feeds

Fratello IPO u stranim medijima

NEW! Free real-time quotes for **EXTENDED HOURS** now available from the NYSE and the NASDAQ [Learn more](#)

CNBC REAL-TIME QUOTES [All CNBC](#) | News | Video

Enter Symbol Symbol Lookup Enter Keyword [AMERITRADE](#) [REGISTER NOW](#)

Welcome, Guest [Register](#) [Sign In](#)

HOME **NEWS** MARKETS EARNINGS INVESTING VIDEO CNBC TV CNBC PLUS CONTEST

U.S. ASIA-PACIFIC EUROPE ENERGY GREEN POLITICS TECHNOLOGY BLOGS WIRE S SLIDESHOWS SPECIAL REPORTS CORRECTIONS

[Refinance](#) [30-Year Fixed Rates](#) [Refinance \\$400,000 for \\$2,209/Month](#) Homeowners: Mortgage rates have dropped as low as 5.47% APR. [LendingTree](#)

[Cash Out Refinance](#) [15-Year Fixed Rates](#) [Refinance \\$300,000 for \\$1,657/Month](#)

[Compare Low Rates](#) [5-Year ARM](#) [Refinance \\$200,000 for \\$1,120/Month](#)

[Pay Off Debt](#) [Home Improvement](#) Terms & Conditions Apply

Private firm issues first IPO on Bosnia bourse

By APX | 03 Dec 2008 | 06:35 AM ET Text Size

BANJA LUKA, Bosnia, Dec 3 (Reuters) - Bosnian private firm Fratello Trade launched the first initial public offering in the Balkan country, publishing a public call in local newspapers on Wednesday for an IPO on the Banja Luka Stock Exchange (BLSE). Fratello, a Banja Luka-based importer and distributor of frozen food products, will offer 295,000 shares at a price ranging from 4-5.20 Bosnian marka (2-2.6 euro) per share in the period of Dec. 18-29, it said in the public call. "This is the first time that a company in Bosnia-Herzegovina is financing its growth and development in this way," Fratello Trade said in a separate statement. Bourse officials welcomed the move, saying it was a major event for Bosnia's underdeveloped capital market. "Our companies usually use banking loans to fund development programmes," said BLSE deputy head Darko Lakic. "We hope that other Bosnian companies will follow suit and recognise their business interest in IPO," he told Reuters. BLSE is the smaller of Bosnia's two bourses. The

ADVERTISEMENT

What is your 2008 Credit Score?

Excellent	750 - 840
Good	660 - 749
Fair	620 - 659
Poor	340 - 619
I Don't Know	????

[Find out instantly!](#) findscore.com

MORE HEADLINES [Markets](#) | [Economy](#) | [Companies](#)

[Euro Shares Surge, Oils Jump](#)

Fratello IPO u stranim medijima

регал
Специализиран вестник за БИЗНЕСА И ЕКОНОМИЧЕСКИ СЪБИТИЯ

Начало | Новини | Форум | Архив | Абонамент | Реклама | За нас | Карта на Босна | Архив Бюлетени | Обяви за работа

Тема на броя | Търговец | Пазари | Промоциите | Бизнес | Обозначени | Дивидент | Приходите и приходите

Абонамент

регал
НЕСИГУРНОСТ

БРОЙ 9 ОТ ДЕКЕМВРИ 2008 г.

Тема на броя

- ЦЕНТА БЕС СЪЩЕ РОЗОВА
- Защо са популяризи
- Търговец
- Еволюцията на работ
- Допълнителни инвестиции се

Пазари

Бизнес | Бизнес | Сайт | Вносители на замразени храни с първото IPO в Босна
[+] Ужасяване | (-) Скъпяване | Разочуждаване

Вносител на замразени храни с първото IPO в Босна

Автор: Profit.bg
04 декември, 11:29

Частната компания Fratello Trade организира първото публично предлагане на акции в Босна и Херцеговина, публикувайки информация в местните вестници за IPO на фондовата борса в Баня (BLSE), информира Reuters.

Fratello, която е базираната в Баня Лука и се занимава със внос и дистрибуция на замразени храни, ще предложи 295 000 акции на цена между 4 и 5.20 босненски марки (2-2.6 евро) за брой в периода 18-29 декември, се казва в съобщението на компанията.

"Това е първият път, в който компания от Босна и Херцеговина финансира растежа си по този начин", се посочва в отделно изявление на Fratello Trade.

От фондовата борса в Баня Лука приветстваха решението на компанията, заявявайки, че това е основно събитие за недоразвения капиталов пазар на страната.

"Местните компании обикновено използват банкови заеми, за да финансират програмите си за развитие," казва Дарко Лажич, заместник-председател на фондовата борса. "Надяваме се, че други босненски компании ще последват и ще осъзнаят интереса си от IPO," заявява Лажич в интервю за Reuters.

Реклама

Бук myki!

Генетика 35 MB.

35 MB.

Fratello IPO u stranim medijima

The screenshot shows the Pazaris website interface. At the top, there is a navigation bar with links for 'Пазари', 'Европа', 'News', 'Смешки', 'BizKit', 'Марски', 'Книги', 'Спорт', 'ЕкоБизнес', and 'Блогосфера'. Below this is a market overview table with columns for various indices and their percentage changes. The main content area features a news article titled 'Република Сръбска очаква първото IPO в историята си'. The article text discusses the local stock exchange in Banja Luka and the planned IPO of Fratello Trade. A sidebar on the left contains a 'Търсене по код' search box and a 'RSS вестник за новините от пазари' link. At the bottom right, there is a 'SWOT' logo.

Пазари
Дневник.бг

Конкурс:
КОМПАНИЯ 2008
→ Гласувайте за Компания на 2008 година

Дневник Европа Пазари News Смешки BizKit Марски Книги Спорт ЕкоБизнес Блогосфера

Котировки	IBX 24 • +4.00%	IMD 4.942 • +8.51%	CS 1 85.5 • +1.50%	SRI 2 253 • +3.72%	BM 2 17 • +8.50%	SODE 115 • +2.54%	118 3.82 • +8.88%	NY 1 40 • +8.88%
-----------	-----------------	--------------------	--------------------	--------------------	------------------	-------------------	-------------------	------------------

ФИНАНСОВАТА КРУГА

НАЧАЛО

НОВИНИ

ТЪРГОВИЯ

ПРОФИЛИ

ПРЕДСТОЯЩО

БОРСОЛОГИЯ

ДНЕВНИК 100

Търсене по код

Код на компанията

RSS вестник за новините от пазари

Република Сръбска очаква първото IPO в историята си

от Расен Боджкия, raselen@pazaris.bg [208 прочетени]
02 декември, 18:22

Увеличаване Съкращаване Печат Височината

Фондовата борса в Баня Лука, една от двете, опериращи в Босна и Херцеговина, очаква първото временно публично предлагане в историята си, писа местният в. "Капитал", позовавайки се на съобщение от сайта на борсата.

Местната компания за търговия със замразени морски храни "Фратело трейд" (Fratello Trade) ще предложи 295 хил. акции, като коридорът на предлагането е 4.5-5 босненски марци за брой (босненската марка е фиксирана към еврото и е равна на 1 лев).

Предлагането ще бъде в периода 18 - 29 декември тази година. Това става възможно, след като миналият петък Комисията за финансов надзор на Република Сръбска е одобрила проспекта на дружеството. "Фратело трейд" обяви намерението си да се листва на борсата още на 11 май, но заради срива на капиталовите пазари временно ги задръжи.

Компанията очаква да набере между 1.2 и 1.4 млн. марци, като

Реклама

Тествай безплатно
1 месец БТК ADSL и
виж дали ти харесва

SWOT

Fratello IPO u stranim medijima

The screenshot shows the website 'imoe knowledge' with the tagline 'The smart way to information.' and a 'imoe quality' seal. The main navigation bar includes 'Home', 'imoe-research', 'imoe-knowledge', 'imoes-Info-Datenbank', 'imoes-music', 'Über uns', 'Referenzen', 'Presse', and 'Kontakt'. The page title is 'Grünes Licht für erstes IPO in Bosnien' with a date of '5.12.08'. The article text reads: 'Die Wertpapierkommission der bosnischen Republik Srpska (RS) hat den Prospekt des Getreidehändlers Fratello trade für dessen geplantes Debüt an der Börse Banja Luka (BLSE) genehmigt. Damit ist der Weg frei für das erste IPO in ganz Bosnien-Herzegowina. Dem Prospekt zufolge plant das Unternehmen die Platzierung von 295.000 Aktien mit einem Nominalwert von jeweils 1 BAM. Die Preisspanne für das IPO wurde auf 4,00-5,20 BAM (2,05-2,66 EUR) je Aktie festgelegt. Entsprechend wird mit einem maximalen Gesamterlös in Höhe von 1,18-1,53 Mio. BAM (604.000-783.000 EUR) gerechnet. Investoren haben vom 18. bis zum 29. Dezember Gelegenheit zur Zeichnung der Anteilsscheine. Das IPO gilt als erfolgreich, wenn mindestens 70% der offerierten Aktien gezeichnet werden. Mit der Organisation des Börsengangs ist Advanis broker beauftragt.' Below this, another paragraph states: 'Mit der Entscheidung für den Gang an die Börse gewährte man potenziellen Investoren volle Transparenz über Situation und Ziele des Unternehmens, erklärte Unternehmenschef und Hauptaktionär Mario Derajic. Der Erlös soll zur weiteren Entwicklung des Unternehmens verwendet werden. Bis 2013 wird eine Steigerung des Jahresumsatzes auf 20 Mio. BAM (12,8 Mio. EUR) angepeilt.' A third paragraph mentions: 'Im vergangenen Jahr setzte Fratello 10,9 Mio. BAM (5,6 Mio. EUR) um und erzielte dabei einen Nettogewinn in Höhe von 297.000 BAM (152.000 EUR). Die im Jahr 2000 gegründete Fratello trade ist vor allem auf Handel, Verpackung und Vertrieb von Getreide spezialisiert, zum Warenangebot gehören außerdem Tiefkühlgemüse und -obst sowie Backwaren und Speiseeis. Das in Banja Luka ansässige Unternehmen beliefert Kunden in Bosnien-Herzegowina, Serbien und Montenegro. Derajic kontrolliert bislang 66,02% der Fratello-Anteile, mit 33,98% ist der niederländische Investmentfonds Horizonte Enterprise Development Company an dem Unternehmen beteiligt.' The left sidebar contains 'knowledge Services' and 'Info-Datenbank' with links like 'Zu den Orange Pages', 'Kooperationsbörse', 'Stellenbörse', 'Registrieren (frei)', 'Partner-Datenbanken' with 'BenCheck', 'Osteuropa-News', 'KambiAbs Prof.', 'imoe> Services' with 'Neues bei imoe>', 'Veranstaltungen', 'Aktuelle Webtips', 'imoe> RSS Feeds', 'Ländersinformationen', and 'imoe> Newsletter' with 'Monatlich Aktuelles rund um Osteuropa kostenfrei! info >>>'. The bottom right corner features a 'SWOT' logo.

Pripreme za IPO

- Revizija računovodstvenih iskaza za 2005, 2006 i 2007 godinu (Deloitte)
- Formalno uvođenje principa korporativnog upravljanja-Izrada pravnih akata (Statuta, Kodeksa korporativnog upravljanja, Poslovnika o radu Skupštine, Korporativnog kalendara)
- Denominacija i pretvaranje akcionarskog kredita u osnovni kapital

Pripreme za IPO

Pravni due dilligence

Finansijski due dilligence

Izrada biznis plana

Procjena

Određivanje raspona cijene

Korporativno upravljanje

Angažovan Socius iz Ljubljane

Usvojeni:

- Novi Statut (5 % malih akcionara saziva vanrednu Skupštinu)
- Kodeks korporativnog upravljanja
- Korporativni kalendar

Postoji prethodno iskustvo u izvještavanju obzirom na prisustvo institucionalnog investitora

Specifičnosti inicijalne javne ponude Fratello Trade

- **Postojeći akcionari ne prodaju svoje akcije**
Sva sredstva prikupljena inicijalnom javnom ponudom će se usmjeriti u poslovanje Fratella.
- **Posebna ograničenja za postojeće akcionare**
Lock up za postojeće akcionara
Da bi dali još jednu potvrdu da su namjere u inicijalnoj javnoj ponudi čiste postojeći akcionari su donijeli odluku o zabrani prodaje akcija:
 - Mario Derajić za sve akcije lock-up na dvije godine,
 - Horizonte sa 80 % akcija na rok od šest mjeseci

Inicijalna javna ponuda

- U postupku inicijalne javne ponude nudi se 295000 akcija što će činiti **24,21 %** ukupnog osnovnog kapitala nakon završene inicijalne javne ponude.
- **Nova struktura akcionara:**

Mario Derajić	50.036%
Horizonte	25.753 %
Novi akcionari	24.211%
- Inicijalna javna ponuda **traje od 18 do 29 decembra**
- Upis akcija se vrši davanjem kupovnog naloga kod brokerskih kuća dok se uplata vrši na račun brokerske kuće koja nakon upisa uplaćuje novac na račun depozitne banke Unicredit Bank a.d. Banjaluka
- Nalozi za upis se daju po cijeni koja je u rasponu **od 4 KM do 5,20 KM**
- Sedmog dana upisa 24.12.2008 agent emisije će u 10.00 časova unijeti prodajni nalog od 295000 akcija po cijeni koja će biti u rasponu od 4 KM do 5.20 KM zavisno od iskazanog interesa investitora
- Ukoliko ostane neupisanih akcija, tokom naredna tri dana, zaključno sa 29.12. 2008 će se moći upisivati akcije po cijeni koja je postignuta 24.12.2008. godine

Šta slijedi nakon IPO-a

- Uvrštavanje na službeno berzansko tržište-kotacija “B”
Jedini razlog što Fratello neće biti na kotaciji A jeste visina osnovnog kapitala
- Skupština akcionara na kojoj će biti izabran novi upravni odbor od pet članova od kojih će jedan biti ispred novih akcionara

Izvještavanje:

Redovni kvartalni, polugodišnji i godišnji izvještaji sa objašnjenjima

Mjesečne informacije o poslovanju

Redovni sastanci sa analitičarima

Izvještavanje koje će biti u skladu sa najboljom svjetskom praksom

HVALA
NA PAŽNJI !